

Dansk Erhverv og Genvindingsindustriens høringsvar til revision af Dækbekendtgørelsen

Dansk Erhverv og Genvindingsindustrien har læst forslaget til revision af Dækbekendtgørelsen.

Det vigtigste budskab fra begge organisationer er, at det er den klare vurdering, at den forslået revision ikke vil løse de udfordringer, dækordningen i Danmark står overfor. Hvis der ikke laves yderligere ændringer i bekendtgørelsen, vil det få omfattende konsekvenser for dækordningen, virksomheder må lukke og vi risikere at dækordningen bliver sat ud af kraft.

Der er i forhold til revisionen behov for at hæve økonomien i ordningen yderligere end det forslået, eller skabe større fleksibilitet i ordningen så markedet selv kan tilpasse sig. Øgede udgifter for behandlingsanlæggene vil medføre at de indgår nye kontrakter med indsamlerne. Gives der ikke mulighed for at indsamlerne kan øge deres indtægt, så falder ordningen fra hinanden.

I Danmark er der to anlæg, der er godkendt til behandling af dæk i henhold til dækbekendtgørelsen. Begge anlæg er nødsaget til at hæve prisen ved aflevering af dæk til dem, som følge af øget udgifter. De sidste nuværende kontrakter vil være ophævet i sensommeren/efteråret 2023. Herefter vil prisen for aflevering af dæk stige minimum tilsvarende de øgede udgifter til behandling. En stigning på 500 kr. pr. ton dæk der afleveres, er ikke urealistisk, stigningen kan være endnu højere. Samtidig oplever indsamlerne øget udgifter i forbindelse med indsamlingen, her kan bl.a. henvises til høringsvar fra Helstrup. Den forslået revision inkluderer på ingen måde overvejelser om, hvordan dækordningen fremadrettet skal dække de øgede udgifter.

Indsamlerens indtjening er låst, og udgøres alene af det tilskud de modtager. Findes der ikke en løsning, der øger tilskudssatsen og/eller der skabes fleksibilitet for indsamlerens indtjening, så vil dækordningen ikke forsætte.

Hvis revisionen fastholdes i sin nuværende form, bør Miljøstyrelsen fremlægge en tidsplan for, hvordan der arbejdes med øvrige tiltag, så branchen ved, hvornår de kan forvente nyt i forhold til dækordningen.

Konsekvenserne af energikrisen er ikke afspejlet i revisionen

I mange år har aktører i branchen gjort opmærksom på, at dækordningen ikke følger med udviklingen i samfundet, blandt andet fordi der ikke har været indeksregulering af ordningen. Trods gentagende henvendelser er det først nu, der forslås en revision, hvor gebyr- og tilskudssatserne bliver indeksreguleret.

Det er Dansk Erhverv og Genvindingsindustriens forståelse, at årsagen til revisionen skyldes presset på dækordningen som følge af energikrisen. Energifikrisen medførte, at de to behandlingsanlæg til genanvendelse af dæk i Danmark, blev nødt til at ændre opkrævningen ved aflevering af dæk til behandling. Revisionen af dækbekendtgørelsen blev efter bedste overbevisning først igangsat efter dette.

At revisionen på ingen måde forholder sig til den påvirkning, energikrisen har haft på ordningen undre i høj grad Dansk Erhverv og Genvindingsindustrien. Baggrunden for revisionen er ikke med et eneste ord nævnt i høringen.

En revision der ikke forholder sig til den påvirkning energikrisen har haft, løser ikke udfordringen i ordning. Der opfordres på det kraftigste til at gentænke revisionen, så vi forsat kan have en vel-fungerende dækordning i Danmark.

Dansk Erhverv og Genvindingsindustrien ønsker endnu en gang at påpeger, at argumentet med at Regeringen ikke ønsker at tilgodese særlige brancher i forbindelse med energikrisen ikke holder her. I andre brancher kan markedskræfterne bruges til at regulere markedet. Det kan det ikke for dækordningen. Indsamlernes indtjening er låst af tilskudssatsen, derfor bliver revisionen nødt til at forholde sig til energikrisen, som vi endnu ikke ved om er over. Ligeledes kan vi i fremtiden stå overfor nye kriser, som ordningen skal kunne håndtere.

Hvad ligger der til grund for gebyrstigningen?

Som beskrevet herover er det Dansk Erhvervs og Genvindingsindustriens forståelse, at der i revisionen ikke er taget højde for ændringer i energipriserne. Der ønskes derfor en uddybning af, hvad der ligger til grund for den foreslåede gebyr- og tilskudsstigning. Hvordan vurderes det at den foreslåede revision giver grundlag for en effektiv ordning? Hvilke beregninger ligger der til baggrund for at revisionen sikrer, at ordningen kan fortsætte, herunder at indtjeningen for indsamlerne dækker de udgifter, de står over for?

Konsekvensen af revisionen bliver ophobning af dæk eller dobbelt betaling for brugere

Dækbekendtgørelse sætter alene krav til, at man ved køb af nye dæk, skal betale gebyr. Bekendtgørelsen sætter ikke krav til, at dækkene skal indsamles som en del af ordningen og dermed indsamles vederlagsfrit.

Indsamlere der ønsker at modtage tilskud må ikke opkræve en pris ved indsamlingen. Det betyder, at deres indtjening er låst og alene sker via tilskudssatsen. Hvis indsamlerne ikke kan opnå et overskud ved indsamling af dæk, så stopper de med at indsamle dæk eller opkræver betaling ved indsamlingen.

Stopper indsamlingen så ser vi en mulig ophobning af dæk på op mod 50.000 tons dæk om året. En anden mulighed er at indsamlerne begynder at opkræve en pris ved indsamling af udtjente dæk. Det vil betyde, at de ikke kan modtage tilskud. Dermed vil det være den totale pris, og ikke alene den øgede udgift, indsamlerne vil opkræve af affaldsproducenten. Det vil forventeligt betyde, at affaldsproducenten (autoværkstedet, produkthandleren osv.) vil opkræve en pris ved aflevering af dæk til dem. Brugere af dæk kan på den måde risikere både at betale gebyr ved køb af nye dæk og ved aflevering af udtjente dæk.

Bliver forbrænding af dæk billigere end genanvendelse, så er der en reel risiko for, at det marked der er opbygget for genanvendelse af dæk i Danmark bliver ødelagt, og at dæk i stedet forbrændes, med miljø og klimakonsekvenser som følger.

Dækordningen medfører at markedet ikke kan regulere sig selv

For flere sektorer bliver de stigende energipriser reguleret af markedet. I tilfældet med dæk er dette ikke en mulighed. Indtjeningen fra indsamlerne er låst, da de alene må modtage det fastsatte tilskud. Derfor kan markedet ikke indstille sig på baggrund af markedskræfter.

Når behandlingsanlæggene oplever øgede udgifter, kan de tilpasse sig igennem afsætningsprisen på deres produkter, og igennem justering af den pris indsamlerne betaler ved aflevering af dæk. Da indsamlerne ikke har mulighed for at ændre på deres indtjening, så vil markedet ikke tilpasses, men i stedet bryde sammen eller finde helt andre veje.

På baggrund af overstående er der behov for at finde løsninger, hvor ordningen kan tilpasse sig ændringer i samfundet, som f.eks. store udsving i energipriserne.

Indeksregulering fra 2017, men tilskudssatsen faldt i 2020

I den forslået revision reguleres gebyr- og tilskudssatser i forhold til pris- og lønindekser i perioden fra 2017 til og med 2022. I samme periode har der været en reduktion af tilskudssatsen, som i 2020 blev reduceret fra henholdsvis 1,55 kr. til 1,43 kr. og fra 2,10 kr. til 1,98.

Det er forståelsen, at revisionen i 2020 skete da økonomien i ordningen ikke var tilstrækkelig. Frem for at revidere både gebyr og tilskudssatsen, blev der alene lavet ændringer for tilskudssatsen, som blev reduceret under protest fra dele af branchen. En indeksregulering kunne dermed med fordel tage udgangspunkt i gebyrsatserne fra 2017.

Ved den forslået revision vil tilskudssat fra 1. juli 2023 være 4 øre højere pr. kg indsamlet sammenlignet med 2017 svarende til en stigning på 2,5 %. Det vil ikke dække de udgifter indsamlerne har.

Løsningsforslag

Medsendt dette høringssvar er tidligere fremsendte notat, hvoraf det fremgår, hvad Genvindingsindustrien og Dansk Erhverv tidligere har forslået af løsning.

Kort kan de bedste løsninger opsummeres som følgende:

- Fastholde den eksisterende ordning, men øge økonomien betragteligt
 - o Af tidligere fremsendte notat forslås der en gebyrstigning på 115 %, hvilket både dækker øget udgifter til indsamlerne og til behandlingsanlæggene. Gebyrstigningen kan med fordel indeksreguleres med hyppige tilpasninger, som følger udviklingen, se medsendte notat for nærmere uddybning.
- Skabe fleksibilitet for indsamlerne
 - o Den største barriere for en forsat velfungerende ordning for dæk i Danmark er, at indsamlerne indtjening er låst. Gives der mulighed for, at indsamlerne kan opkræve en pris ved indsamlingen og forsat modtage tilskud, så vil markedet i højere grad selv kunne tilpasse sig udsving i samfundet.

Alternative/supplerende løsninger:

- Ophævelse af dækordningen i Danmark
 - o Ved at ophæve dækordningen vil markedet selv kunne tilpasse sig. En ophævelse af ordningen kan dog risikere at fjerne incitamentet til genanvendelse, ønskes dette incitament at blive fastholdt, skal dækordningen fastholdes.
- Indførelse af udvidet producentansvar på dæk
 - o Et udvidet producentansvar på dæk vil skulle dække alle omkostninger til affaldsbehandling af dæk. Dermed vil der i højere grad skulle laves fleksibilitet i ordningen, så det kan dække udsving i samfundet. Det er dog vurderingen, at et udvidet producentansvar på dæk vil være langt mere administrativt tungt, og det er derfor ikke den løsning, der på nuværende tidspunkt vurderes at være den bedste løsning.
- Gebyr på dæk på nye biler inkluderes

- Dæk på nye biler er i dag ikke omfattet af gebyr, men de er omfattet af udbetaling af tilskud, når de er udtjente. Ved at inkludere gebyr fra dæk på nye biler, vil der skabes en øget økonomi i ordningen. Det er på baggrund af et estimat vurderet, at der kan opnås en øget økonomi på omkring 13 mio. kr. Tilføjelse af gebyr på nye dæk vil ikke løse problemet, men vil hjælpe på det.

Dansk Erhverv og Genvindingsindustrien står til rådighed for uddybning, supplerede spørgsmål og til at indgå i dialog til løsninger eller andet.

Marianne Ladekarl Thygesen
Chefkonsulent

29897778
malt@danskerhverv.dk